

DJEČIJI CRTEŽ

Informacije koje dobijamo kroz crtež

- O stadijumu razvoja i potrebama djece,
- Na posredan način o intelektualnim mogućnostima,
- Kvalitet grafomotoričkih vještina (okulomotorna koordinacija),
- Umjetničke sklonosti,
- Okvirna tumačenja djetetovog emocionalnog svijeta.
- Kao oblik dijagnostike
- Kao oblik psihoterapije

Prvi crtež

- Gudinaf Haris test

Na listu papira nacrtati
kompletnu ljudsku figuru

Crtež čovjeka

- Jedna od prvih prepoznatljivih formi koju dijete crta je ljudska figura.
- Ona predstavlja jednu od najpopularnijih tema dječijih crteža do uzrasta od četrnaest godina.
- Najraniji crtež čovjeka javlja se u prosjeku na uzrastu od tri godine. Sastoji se od kružne linije u kojoj su najčešće smještene oči, nos i usta. Na kružnici ispod usta, nacrtane su noge u vidu dvije najjednostavnije linije. Nekada će dijete nacrtati dvije linije koje idu iz glave, imenujući ih kao ruke.

- Dječiji crteži su neponovljivi i karakterističan odraz dječijeg shvatanja svijeta.
- Paralelno sa Pijaževim temeljima razvojne psihologije, javio se i interes za dječiji crtež.
- Florens Gudinaf je prva primijenila dječiji crtež kao mjeru inteligencije djeteta- GUDINAF HARIS TEST

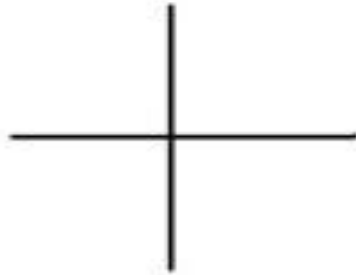
- Devedesetih godina dvadesetog vijeka Willatt i Cox predstavljaju pojam 'negotiated drawing' (raspravljачko crtanje) koji podrazumijeva pažljivo posmatranje i razgovor o objektu tj. motivu prije početka crtanja.

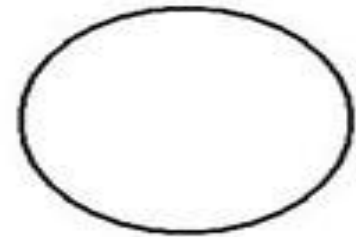
Faze savladavanja crtanja geometrijskih likova

2 године

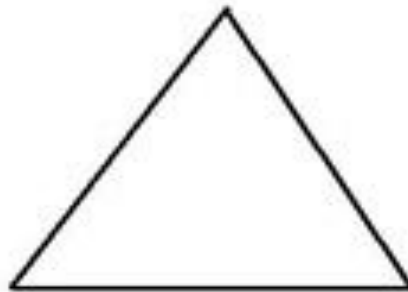
2,5 године

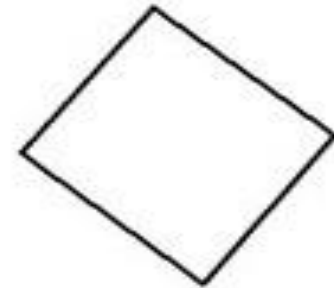
3 године

4 године

5 година

6 година

Stadijumi razvoja dječijeg crtanja

➤ Škrabanje (2 - 3 g)

- To je motorna aktivnost i desnom i levom rukom koju pobuđuje rezultat: olovka ili bojica ostavlja tragove na hartiji što privlači dječiju pažnju i ono se, u stvari, tako igra.
- Nasumično crtanje, važniji je proces nego produkt, najčešće se crtaju krugovi.

➤ Simboličko crtanje (3 - 6 g)

- Na ovom uzrastu dijete već govori o svojoj namjeri da će nešto da nacрта. Dijete crta predmete onako kako ih doživljava - u likovnom izrazu povezani su djelovi koji u stvarnosti ne idu zajedno.

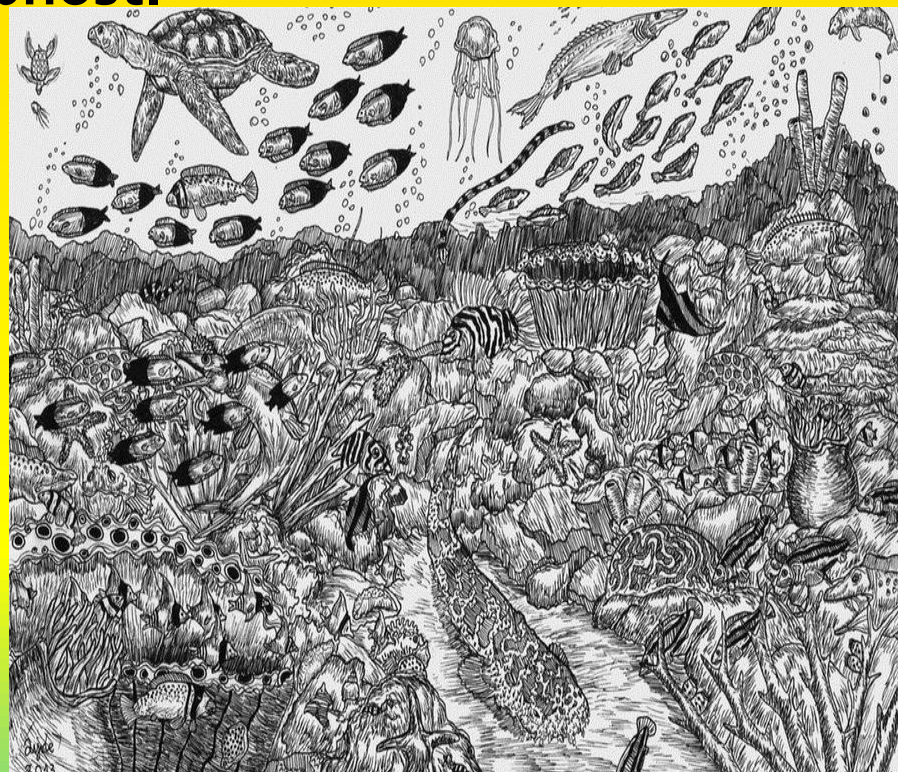
➤ Vizuelni realizam (od 6-10 g)

- Sad je profil dobro nacrtan, skriveni dijelovi se ne vide iza zaklona; objekti se u zadnjem planu postepeno smanjuju.

➤ **Umjetničko crtanje (10 g i više)**

Opada interes za crtanje, zadržava se kod djece koja imaju specifične sposobnost.

Crtež kao tehnika psihodijagnostičke procjene

- Izrada crteža nezaobilazan je dio psihodijagnostičke procjene *i nekih oblika psihoterapije u radu s djecom*. Najčešće prisutna tema u dječijim crtežima je *čovjek*.
- Iz tog razloga *čovjek je najčešće korištena tema u projektivnim tehnikama i istraživanjima s djecom*. Osim čovjeka, u istraživanjima se kao teme crteža koriste *životinje i biljke*.

-
- Kliničari radeći s djecom i odraslima koriste crtež u brojne svrhe, koje bi se mogle svrstati u nekoliko kategorija;
    - **procjena (crta) ličnosti,**
    - **procjena trenutnog emocionalnog stanja,**
    - **procjena lične važnosti nacrtane teme,**
    - **procjena inteligencije ili razvojnog stepena i**
    - **procjena mogućih neuroloških oštećenja.**

- Svaki obuhvaćeni i savladani skup vještina pretpostavlja ulazak u takozvanu narednu fazu razvijanja i obogaćivanja crteža. Njegovo znanje kao i njihovi odnosi su obogaćeni i uvećani. Crtež čovjeka postaje bogatiji, počinje da crta dvodimenzionalno. Ruke i noge predstavlja sa dve linije.

- Ovladavanje pravim i kosim linijama, navešće dijete da nacрта kuću. Talasastim i isprepletanim linijama, kao najtežim elementima, dijete će nacrtati razne cvjetove i drvo. Crtež drveta nastaje od dvije prave linije, tipa pravougaonika i najjednostavnijeg kruga. U kasnijoj fazi dijete na sličan način kao i crtež čovjeka obogaćuje drvo granama, listovima, rupom u drvetu za vjevericu i slično.

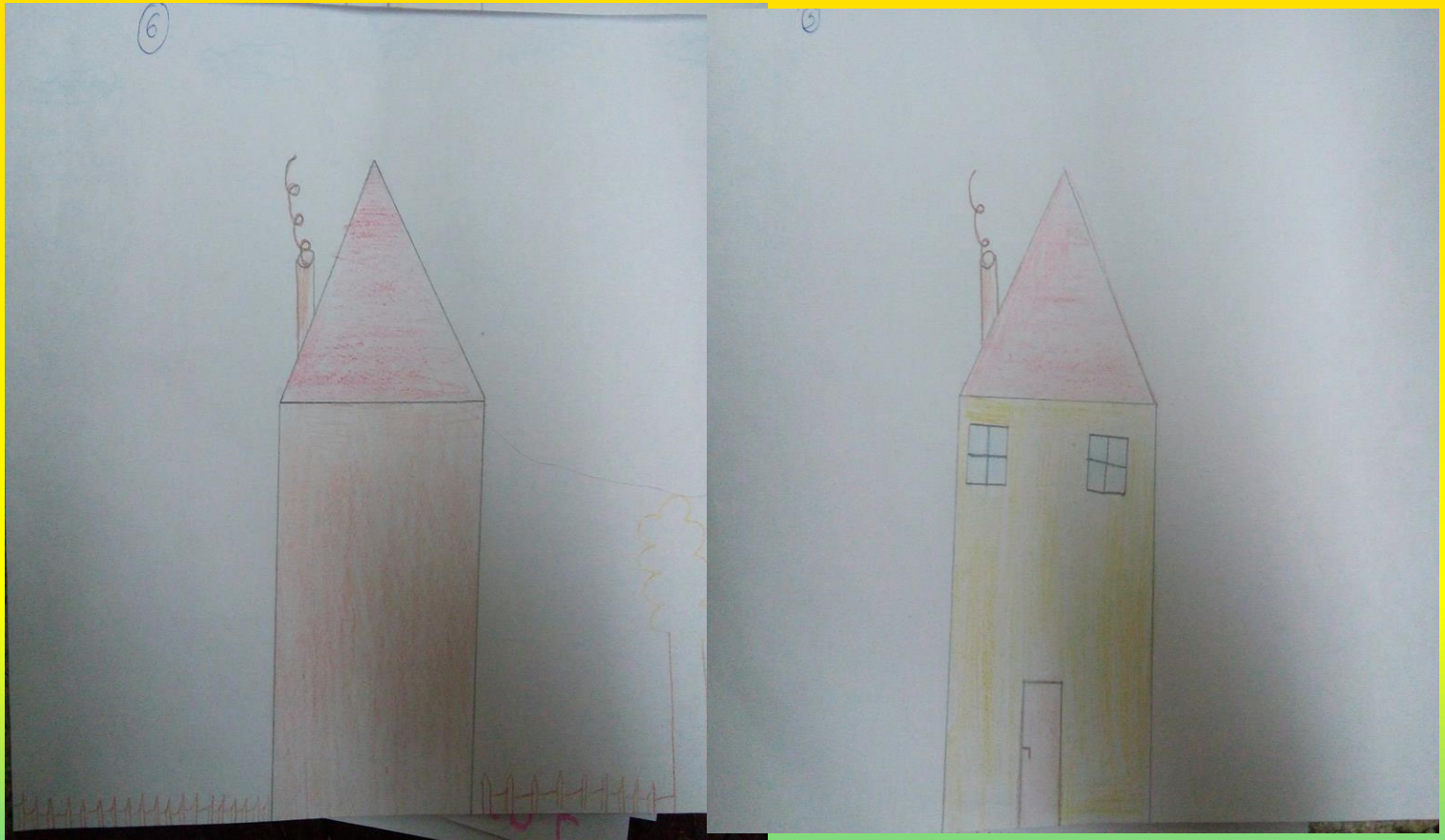

- Navedene generalizacije treba oprezno primjenjivati jer svako dijete je jedinka za sebe i razvija se svojim jedinstvenim tempom i na jedinstven način. Ono što je najvažnije je da djecu ne treba siliti da crtaju, već ih pustiti da sami, spontano uzmu olovke u svoje ruke.

Tumačenje dječijeg crteža

Tumačenje dječijeg crteža

Tumačenje dječijeg crteža

Tumačenje dječijeg crteža

Tumačenje dječijeg crteža

HVALA NA PAŽNJI!

